

Määräaikaisissa tehtävissä työskentelevien opettajien kesäajan palkkaus

Henjaost 02.05.2024 § 13
114/01.00.00/2024

Valmistelija sivistysjohtaja Tuomo Lukkari

Kunta työnantajana pyrkii varamaan henkilöstöään tarpeen mukaan ja huolehtii siitä, että työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti. Lähtökohta virka- ja työsuhteille on olemassa oleva tarve sekä voimassa oleva lainsäädäntö sekä valtakunnalliset ja paikalliset sopimukset. Henkilöstö palkataan toistaiseksi voimassa olevaa työ- tai virkasuhteeseen, ellei määräaikaaisuudelle löydy selkeät perusteet. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen toimialalla tarvitaan myös paljon sijaisia. Sijainen palkataan korkeintaan työ- tai virkavapaalla olevan poissaolon ajaksi.

Opettajilla on erilainen työaikajärjestelmä kuin muilla kunta-alan henkilöstöryhmillä. Opettajalla ei ole oikeutta vuosilomaan, vaan virkaehtosopimukseen perustuva keskeytysjärjestelmä. Lukuvuodessa työaikaa on 38 viikkoa. Lukuvuoden työ kautena lyhytaikaisia keskeytyksiä ovat syys-, joului- ja hiihtoloma. Lukuvuosi päättyy pitkään kesäkeskeytysaikaan. Keskeytysajat ovat opettajille palkallista aikaa ilman työvelvoitteita.

Kesäkeskeytysajasta puhutaan opettajan kesäajan palkkana. Kesäajalta maksetaan palkkaa, jos palvelussuhde on voimassa ja opettaja ei ole virkavapaalla. Opettajien työ- ja virkaehtosopimus (OVTES) ei sisällä erillistä kesäpalkkamääräystä. Tämä "kesäajan palkka" ei ole korvaus tehdystä työstä, vaan se korvaa puuttuvan vuosiloman.

Palkkaan kesäkeskeytysajalta on oikeutettu myös se vakituinen opettaja, joka on ollut koko työkauden poissa, mutta jolla on oikeus palata virkaansa vain kesäksi. Tällöin määräaikaisen opettajan virkasuhde päättyy. Kuntatyönantajien kannan mukaan laki ei mahdollista järjestelyä, jossa samassa virassa olisi yhtä aikaa kaksi opet-tajaa, joista kumpikaan ei ole virkavapaalla. Tästä ammattijärjestöillä on eriävä näkemys.

Työelämän kehittyessä palkansaaja on saanut perhevapaiden lisäksi mahdollisuuden opinto- ja vuorotteluvapaaseen. Perhevapaan ohella opintovapaa on mahdollista anoa niin, että viranhaltija palaa töihin kesäkeskeytyksen ajaksi. Sijaisuuden kyseessä ollessa palkkaus toteutuu lin kunnassa hyväksyttyä työ- ja virkavapaaohjetta noudattaen. On tarpeen myös määritellä, miten palkkaus toteutuu määräaikaisissa tehtävissä, joissa ei ole kyse sijaisuuden hoitamisesta. Osa opettajien määräaikaisista tehtävistä on myös luonteeltaan sellaisia, että määräaikaisuus on perusteltua.

Kaikille koko lukuvuoden työajan palveluksessa olleille päätoimisille määrä-aikaisille opettajille, joilla ei oikeutta vuosilomaan, maksetaan lomapäivä-korvauksena 2,8:n päivän varsinainen palkka jokaista lomanmääräytymis-kuukautta kohden. Lomapäiväkorvaus on siis 28 päivää koko lukuvuoden työtä tehneellä määräaikaisella opettajalla. Ammattijärjestöjen kanta on, että opetusalan palkkausjärjestelmä perustuu siihen, että koko lukuvuoden työ määrän tehneelle opettajalle maksetaan palkka myös kesäkeskeytyksen ajalta.

Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on hyvä tarkastella tilannetta esimerkiksi määräaikaisen koulun opettajan ja koulunkäynninohjaajan välillä tai määräaikaisen varhaiskasvatuksen opettajan välillä. Vuosilomajärjestelmässä olevan ohjaajan ja

varhaiskasvatuksen opettajan palvelussuhteet päättyvät ennen kesää, koska ei ole työteh-täviä ja palvelussuhdetta, joihin palkanmaksu perustuisi. Määräaikaisen opettajan tilanne on samankaltainen. Vakituinen viranhaltija palaa virkaansa, jolloin määräaikaisen työ päättyy.

Kaikille määräaikaisille maksetaan puuttuvasta lomasta sopimusmääräyksiin perustuva korvaus. Se on tasoltaan ja perusteiltaan yhdenvertainen. Yhdenvertaisuusvertailu vakinaiseen opettajaan ei ole perusteltua, koska kesäajan palkalla korvataan vakinaiselle opettajalle – on hän sitten ollut työssä tai virkavapaalla – vain puuttuvaa vuosilomaa. Tämä järjestelmä ei ole lain eikä sopimuksenkaan vastainen.

lin kunnassa opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta sekä kunnanhallitus ovat talousarviota 2023 käsitellessään linjanneet, että määräaikaisissa tehtävissä työskenteleville opettajille (pois lukien sijaisuudet) tehdään työso-pimus ja maksetaan palkkaa myös koulujen kesäkeskeytyksen ajalta, mikäli he ovat työskennelleet kunnan palveluksessa koko lukuvuoden ja jatkavat kunnan palveluksessa myös seuraavan lukuvuoden.

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Kolehmainen Virpi

Päätösesitys Henkilöstöjaosto päättää, että määräaikaisissa tehtävissä työskentelevien opettajien kesäajan palkkausperusteita tarkennettaisiin seuraavasti:

1. Määräaikaiset opettajan palvelussuhteet muutetaan kokovuotisiksi opettajien palvelussuhteiksi 1.8.2024 alkaen. Työsopimus tehdään lukuvuoden aloituspäivästä tai sitä edeltävästä opettajien työ- ja virkaehtosopimukseen kuuluvasta koulutuspäivästä alkaen heinäkuun loppuun saakka. Määräaikaisen opettajan kokovuotinen palvelusuhde edellyttää, että opettaja on työskennellyt lin kunnassa opettajan tehtävässä koko edeltävän lukuvuoden ja työskentelee edelleen opettajan tehtävässä kesäkeskeytyksen jälkeen vähintään syysluku- kauden ajan.
2. Mikäli työsopimusta tehtäessä ei tiedetä, jatkaako palkattu opettaja seuraavana lukuvuonna opettajan tehtävässä kunnan palveluksessa, tehdään sopimus lukuvuoden työajaksi. Sopimusta jatketaan tarvittaessa kesäkeskeytyksen ajalle, kun tieto opettajan jatkamisesta on selvillä.
3. Kokovuotiseksi palkatun määräaikaisen opettajan palvelussuhteen keskeytyessä ennen seuraavan syyslukukauden loppua johtuen työnjohdollisista toimista tai työntekijän aloitteesta johtuvasta irtisanomisesta tai purkuperusteesta peritään kesäkeskeytyksen ajalta maksetut palkkatulot takaisin.
4. Kohdissa 1 - 3 esitetyt periaatteet eivät koske sijaisia.

Päätös Asia palautetaan valmisteluun.